

مجموعہ

لیکوال : ارش ننگیال

Ketabton.com
www.samsoor.com

ڊالۍ!

-زما غمخپلو او دردېدلو خوښندو، ورونوته چې په تاند ماشومتوب کې يې
د پلار جان او مورنې د جنازې بازو ته راسره اوږه ورکړه او دغه له تحمله وتي
غمونه يې راسره ووېشل !!

د آرش عمر ستاسو !!!

ژوند کیسه ده

ژوند کیسه ده، ژوند په زړه پورې ناول دی، ښکلی رومان دی او ژوند داستان دی، پیل لري، پای لري، کرکټرونه، تصویرونه، تراژدي، مینه، تلوسه، ټکرونه فقد په معیار برابر ژانر دی، خو چې څوک پیدا شي ویې لیکې او ویې لیکې. ایا همداسې نه ده؟

ډېر ځله کیسه د ژوند تخلیق وي، یا هم په بله مانا چې ځینې حادثې د طبع تخلیق وي، چې هنرمندی یوازې د تورو ځپلوونکی وي.

نوزه هم دا ځل د تخیل په لوړه څوکه ناست یم او د ژوند ننداره کوم، که د ژوند له دروند پټي مې لږه دمه کړې، نو په بیرته مې لیکلې او خوندي کړې ده!

ځینې خاطرې بوله او ځینې د سترګو لیدلی حال، چې هرڅه دي ما د ګوټه منلې او ژوند ته مې له هر خوا کتلي.

هسې خو تاسو ته مالومه ده چې موږ د جنگ په ډګر کې رالوي شوي یو او د جنگ په ډګر کې مونږ جونګري دي، دلته ویرونه دي، دلته اوبنګې دي، موږ لا د خالق په قدرت جوړه ښکلې ارته نړۍ کې هیڅ هم نه دي لیدلي او هیڅ مو نه دي څکلي، زموږ خو یو لاس کې توره او بل لاس کې ډوډۍ ده، د قلم په چلولو سم نه یو بلد.

خیر! هرڅه چې دي خو ما کونښن کړی چې د کیسې بڼه ورکړم.

د ډالر کیسې د لیکلو پر مهال مې ګوتې رپېدې، چنده هم زما د کلي کور کیسه ده، (چې د دواړو جنازو کې مې برخه اخیستې ده)

مجسې پورې خو ان زموږ ژوند تړلی و، مابیل د مینې راډیو د یوې اورېدونکې د ژوند کیسه ده، ۱۰۰۰ عاجل نمبر کیسې سوژه هم رېښتینې ده. دوه درې کیسې پکې فولکوریکې هم شته.

ما دغه هڅه کړې، دا چې لوستونکي او مینوال یې څنگه ارزوي ددوی خوښه ده.

پای کې ټولنې نه نړۍ مننه چې زما خورې ورې لیکنې یې د چاپ په ګاڼه سمبال کړې او
ترتاسو درنو یې در ورسولې !

له تاسو درنو لوستونکو نه هم نړۍ مننه کوم چې زما د هر کتاب هر کلی مو کړې او خپل قیمتي
وخت مو پرې ضایع کړې.

تاسو یاست چې موږ یو که تاسو نه یاست موږ هم نه یو !

ستاسو ورور آرش ننگیال، ننگرهار، مینه راډیو

2012/ 07/ 20

مجسمه

بې هنره خلک د بې میوو ونو په شان دي

همدا چې مجاهیدنو د ډاکټر نجیب الله واکمنۍ پټنگه کړه، بارو بېستري مو وتړلې او کلي ته روان شولو.

کلیوالو به د ښار خلکو ته کومونستان ویلو او ښاریانو به کلیوالو ته اشرار، بس د هر چا لاس کې تپا په وه! چې په چا یې خوښه وه لگوله یې.

له وېرې سره، سره د کلی لار مو لنډوله!

د کله یې (لاری) مو د کلي مخ ته په خوږ کې ودرېده او په بیړه، بیړه مو توکې کته کول، چې ناڅاپه د یو بهرني شعار د نیمې تنې مجسمه چې پلار ته مې له هېواده بهر په یوې لوی غونډې کې له نغدي جایزې سره ورکړل شوې وه، راولېده.

په وار خطایۍ مې په یو څادر کې راتاوه کړه او په منډه کور ته روان شوم.

کله مې چې مشر ورور زما تخرګ کې مجسمه ولیده سخت په قهر شو، تژدې یې وهلی وم، چې ولې مو له کابل نه دا لعنتي مجسمه له ځانه سره راوړې ده، خلک به وایي چې دا هم د (لېلن) مجسمه ده؟ له واره یې امر وکړه چې همدا شېبه یې د کلي په لوی ویالې کې واچوم، همدا سې مې وکړل، ما او د تره ځومی مې په منډه ویالې ته لاړو، مجسمه مو په ویالې کې واچوله او کور ته راغلو.

شاوخوا یو، یونیم کال ورورسته، یوه ورځ په کلي کې اواز خپره شوه چې گل محمد چې د کلي ډېر غریب سړی و، یو ډیر قیمتي د سرو زرو (بت) پیدا کړی دی.

له دې خبر سره، هر سهار به د گل محمد د کور تر مخ ډله، ډله خلک ولاړ وو، نادیده پرې بولي لگېده، چا به پینځه لکه نادیه اخیسته او چا به لس او دولس لکه روپۍ خو، گل محمد په میلیون هم نه ورکوله، هغه ویل چې (شی) سوچه سره زړدي.

کله خوبه له سره منکر شو، چې هېڅ يې هم نه دي پيدا کړي، خو خلکو چېرته پرېښوده، له بلې خوا د ښځو لپاره هم ښه ميله او اندېښنه پيدا شوې وه، ډلې، ډلې ښځې به يې کور ته ورتلې، په ظاهره به يې شکرونه کول چې د ټول عمر غريبي يې ختمه شوه او زامن يې خدای پاک ورسول، خو په زړونو کې به يې خدای خبر څه، څه ويل؟

کرا، کرا خبره لوېده ان پاکستانی سوداگر هم خبر شول، مخکې تردې د گل محمد دوی په دېره کې هېڅ کله کوم ميله نه وليدلې شوی، خواوس يې بانډار ښه گرم و، شاوخوا نوی کټونه ايښي وو او د ممپليو او گورې چايونه را روان و.

زه او زما ملگري به ځانونو ته په قهر وو، چې دې ويالې کې خو موږ هم هره ورځ لامبل، نو ولې موږ دا خزانه پيدا نه کړه؟

د کلي په وياله کې سم غوښل شروع شوی و، غټ او وړو کي ورته کميسونه ويستل، خويوه ورځ د بت يا مجسې او ازه بل ډول شوه، په منډه د گل محمد دوی کور ته ورغلو، گورو چې يوه ډله خلک د کور مخ ته په چوتره کې ناست دي او خندا گاندې دي، همدا چې ورسېدو گورو چې مجسمه، د تجار په لاس کې ده او زر کلدارې يې ورته نيولي دي، خو گل محمد لکه ټپي مار په ځان کې تاوېده، همدا چې مجسمې ته زير شوم په بېړه مې د تره ځوی ته وکتل دواړه په سترگو کې مسک شو، ځکه دا هغه د ميسو مجسمه وه چې موږ په وياله کې اچلولې وه.

آرش ننگيال- مينه اړيو

زه يې پېژنم !!!

په ۱۳۵۲/۱۱/۱۱ کال د لغمان ولايت د بسرام په کلي کې، د نوبتگر شاعراو ليکوال ارواښاد محمد اسحاق ننگيال په بڼ کې يو گل وغورېد، چې نوم يې پرې آرش کېښود.

ننگيال صيب خپل نازولی گل ډير ښه وروژه او د زده کړې لپاره يې د کابل ښار د شاشهيد په ښوونځي کې شامل کړ، لومړنۍ زده کړې يې په ياد ښوونځي کې ترسره کړې.

په ۱۳۷۱ کال کې کله چې کابل لوټ او تالا شو نو مشر ننگيال صيب لکه نور کابل مېشتي کډې کولو ته اړ شو او بېرته لغمان ته ولاړل.

آرش هلته د شهيد مولوي حبيب الرحمن په ليسه کې شامل شو، په ۱۳۷۵ کال له نوموړې ليسې نه فارغ شو، په همدغو کلونو کې د دغه گل مليار (ارواښاد محمد اسحاق ننگيال) له دې فاني او نيمگړې نړۍ څخه سترگې پټې کړې او خپل نازولی گل يې يواځې پرېښود، د بڼ د نورو گلانو روزل هم ارش ننگيال ته ور په غاړه شول، نوموړی د دغه بڼ وړوکی مليار شو.

دده مليارېدو ته ډير وخت پاتې و، خو د خزان راتگ دې ته مجبور کړ چې د منۍ له توندو سيليو نه نور گلان وژغوري، له همدې امله ورنه لوړې زدکړې نيمگړې پاتې شوې، د مجبوري او بېوسۍ تندو څپو دې ته اړ کړ چې ايران او پاکستان ته مسافر شي، د مسافرۍ په ديار کې تر څو کلونو تيرولو وروسته نوموړی بېرته خپل هېواد ته راستون شو.

په ۱۳۸۱ کال کې په ننگرهار کې د کليد مجلې د ویش د برخې مرستيال مقرر شو، ارش يواځې په دغه کار بسنه ونه کړه، ادبي هڅو ته يې ملا وتړله، نوموړي ته چې الله (ج) څپاند استعداد ورکړی، مطالعې ته يې مخه کړه، له ليکوالانو او شاعرانو سره يې راشه درشه پيل کړه، په بهيرونو او نورو ادبي غونډو کې يې گډون کاوه، يواځينۍ موخه يې د خپل ادبيال پلار (ارواښاد اسحاق ننگيال) نوم ژوندی ساتل و، نه سترې کېدونکو هڅو يې خپلې موخې ته ورساوه.

ليکوالي يې له مينې مجلې سره پيل کړه او په ۱۳۸۲ کال بي بي سي راډيو کې د ليکوال او پروډيوسر په توگه دنده واخيسته، وروسته تر هغه يې له ډيرو سیه يزو او نړيوالو رسنيو سره کار وکړ لکه: د سياري مطبوعاتې دفتر، صبح بخير افغانستان، (سکولا) بهرنۍ تعليمي موسسې او د المان غبرارډيو سره د ليکوال، پروډيوسر، ډرامه ليکوال او ممثل په توگه دندې تر سره کړي دي.

ارش ننگيال په ۱۳۸۹ کال په ننګرهار کې د مينې په نامه يوه ښوونيزه او تفريحي راډيو جوړه کړه چې تردې دمه د دغې راډيو د امتياز څښتن او رييس په توگه دنده تر سره کوي.

د يادو کلونو په اوږدو کې د نوموړي ډيرې ليکنې، ډارمې او سريالونه په رسنيو کې خپرې شوي او څلور کتابونه يې چاپ شوي دي.

لومړنۍ ناول يې ((ولسمشر ماوژلی)) نومېږي چې خورا ډير مينوال لري.

بيا يې يو بل گټور کتاب (گټوره روزنه) د تنکيو ځوانانو او ماشومانو ارواپوهنه وژباړه

وروسته له هغې يې د لنډو کيسو لمړۍ مجموعه ((شيبه)) له چاپ راووته چې لوستونکو يې تود هرکلی وکړ او څلورم کتاب يې بيا د ژورناليزم په ډگر کې يو بل نوبت دی ((ښوونيزې راډيو يې خپرونې)) دغه ټولگه د آرش ننگيال د کاري تجربو يوه نمونه ده.

د آرش ننگيال د لنډو کيسو دوهمه ټولگه ((مجسمه)) چې ستاسو په لاسونو کې ده، آرش ننگيال، درنې کورنۍ ته يې او ټولو افغان فرهنگيانو ته د زړه له کومې مبارکي وایم او د لا زياتو پنځونو په هيله يې یم.

عمر دې ډېر شه!

په ډير درنښت

ناجيه نجات

بی بی سی 2012/ 10/ 16

مبائیل

ډېره ازادي ښه ښځه هم خرابوي

(روسي متل)

د لمړي ځل لپاره مې مبائيل واخيست، سخته ورته خوشاله وم، ځكه چې له ډېر وخت نه مې ارمان و، چې يو ښكلي مبائيل راسره وي، نه پوهېدم چې څه پرې وکړم، بس كله مې خورلئو ته زنگ واهلو او كله خپل خپلوانو ته، دا چې كوم كار او مصروفيت مې نه درلوده، نو په كم وخت كې د كرډيتو احتياجه شوم، بله يې دا چې يوه ورځ د نا اشنا شمېرې نه زنگ راغی، دا چې زه به زنگونو ته ډېره خوشالېدم، نو په بيرته مې او كې كړ، ها ځوانه د هلك غږ راغی، هلك داسې خبرې پيل كړې لكه زما لس كلن ملگري چې وي، له لږو خبرو وروسته مې فون بند كړ او ومې ويل:

-(رانگ) نمبر ته دې زنگ وھلی!

له دغې ورځې وروسته د زنگونو، مسكالونو او مسجونو څه كمی نه و، لنډه دا چې په دغې كمې مودې كې چې نه مې غوښتل، له جانداد سره مې تېليفوني ملگريت پيل شوه، شايد علت يې هم زما مبائيل ته د پيسو رالېږل و.

جانداد ډېر سخي او هوښيار هلك ښكارېده، شپه او ورځ به مو خبرې كولې، جانداد ډېر ټوكي هم و، كله به چې خفه وم نو د دوه مېرمنو په بې خندولم چې خفگان به مې هېر شو.

يوه ورځ مې زړه غټ كړ او له جانداد سره مې د لېدو ژمنه وكړه، د جانداد لېدو ته مې سخته تلوسه وه، هره شېبه به راباندې كال تېرېده، بالاخره هغه شېبه هم راغله چې د جانان لېدو ته روانه وم، په ځان مې ډېره خواږي كړې وه، د مشرې خور نوې جامې مې اغوستې وې او له مور نه مې د ترور د كور په پلمه اجازه واخيسته او د جانداد ليدو ته روانه شوم، همدا چې د مخابراتو څلور لارې كې رېكشې نه كته شوم، جانداد ته مې زنگ وواژه ورته مې وويل چې زه د مخابراتو په څلور لارې كې ولاړه! یم ته چېرې يې؟

جاندا د ويل چې د ښاروالۍ د مارکيټ لاندې ولاړ دی، لمړی ځل و چې داسې حادثې سره مخ شوې و، سخته وارخطا و، هاخوا د پخوا مې کتل، خو جاندا چې څنگه ما په خپل ذهن کې انځور کړی و، هيڅ داسې هلک مې په نظر رانه غی، زړه مې و چې بيا ورته زنگ ووهم، همدا چې فون ته مې لاس کړ د جاندا د زنگ راغی، هغه بله نښه هم راکړه، ويل يې چې د ښاروالۍ مارکيټ ترڅنگ د عکاسخانې مخ ته ولاړيم، لا مې خبرې ته خوله نه وه جوړه کړې چې جاندا د پېره وويل.

-بس، بس ومې لېدې همدا سې مخامه راشه!

زه چې ډېره وارخطا شوې و، بيا مې هم پيدا نه کړ، دا ځل ما ورته زنگ وواهه، په غوسه مې ورته وويل:

-ته چېرې يې؟ ولې ځان پټوي؟

جاندا چې خندا يې هم په فون کې اورېدل کېده وويل.

-شاته دې ولاړيم!

لامې شاته نه و کتلي چې غبراباندي وشو.

-فرشتې!

غبرمې په غوږونو اشنا ولگېده، په بېره مې شاته وکتل، گورم چې يو سپېره زلمی چې وړوکی گل داره د شمال يې له سره تاو کړی، د مبايل کارټونه يې په لاس کې دي او د معيوبو نو بایسکل کې يې له غبرگو پښو ناست دی، د جاندا د پېره کې سرخي او په شونډو يې مسکا ښکارېده، خوزه داسې اوتره شوم چې ناڅاپي مې له خولې يوه کړيکه ووته! او منډه مې کړه!

آرش ننگيال، ننگرهار مينه راډيو

2011/ 07/ 06

۱۰۰ عاجل نمبر

هره انسان د ژوند کولو حق لري

خو هر څوک يې لياقت نه لري

(يوناني متل)

ټولو پرې د مرگ فيصله کړې وه، خو شېبو کې يې وژله، خو هيچا هم باور نه کاو چې نور يې دې په عياشۍ کې دومره پرمختگ کړی وي چې...

تر دې مخکې يې ټوله کورنۍ يوه خوله وه چې نوريه يوه هوښياره او سپېڅلې پيغله ده چې هيڅ ډول عيب نه لري.

نور يې په داسې حال کې ماته زنگ ووايه چې د سلگوله زوره يې خبرې نه شوای کولای! که څه هم چې اوبنکې د ښځو په ښو کې وي، خو د نور يې سلگۍ درواغجنې نه برېښېدې.

حيران وم! هيڅ نه پوهېدم!

له څو شېبو وروسته مې زړه و، چې مبایل بند کړم، ځکه ماته داسې ډېر زنگونه راځي چې خاوند يې خبر نه وي، په هر مبایل کې زما نوم لمړی وي، يانې زما نوم په الف (A) پلېري، مبایل مې بند کړ.

لا د ژړا او سلگو په فکر کې وم چې بيا زنگ راغی، ما سلام وکړ! او هغې له جواب سره زما نوم واخيست، له لنډ معرفت وروسته يې ويل چې يوه کيسه راته کوي، ټينگار يې کاو چې کيسه يې وليکم! خو د نور يې فکري تمرکز راته برابر نه ښکارېده، بار، بار يې ويل

- ما وژني، ما همدا نن وژني!

د نور يې دې خبرو اندېښمن کړم، ځکه مې خبرې ورسره وغځولې.

کېدای شي ووايم چې دا کیسه ما تر ټولو کیسو په سختیو لیکلې ده، ځکه زه د نوریې خبرو سخت حیران کړی وم، د قلم په څوکه مې نه شوای راوستی! لکه د مرگ نندارې ته یې چې ناستیم، لکه خیال چې وینم، لکه زما ډېر نژدې دوست، ملگری او خواخوږي چې زما د سترگو په وړاندې وژل کېږي او زه یې د خلاصون لپاره هیڅ هم نه کوم یا یې نه شم کولی.

د کیسې په جریان کې څو ځله مو اړیکه پرې شوه، کیسه هم ترپایه ونه رسېده، خو ما چې څه واورېدل هغه مې ولیکل.

نوریې ویل چې په ټول کلي کې موږ یوه بې وسه او بې کسه کورنۍ یو، ځکه خو د چارانه حیا نه کېږي، موږ فقد یو ورور لرو چې هغه هم ماشوم دی، مشرانې مې خويندې دي، په کلی کور کې میړونه د سوکالۍ نښه ده چې موږ نه لرله، څو ورځې وړاندې تربورانو مو له پلار سره په څه خبره جنگ وکړه او زما د پلار یې ډېره بې احترامې وکړه! که موږ هرڅومره چغې ووهلې خو زما د پلار شمله یې په خاورو کې ولړله، نور مې چې زړه راتنگ شو او په مبایل کې مې د پولیسو بیړنۍ نمبر ولیده، له واره مې ورته زنگ وواهه او مرسته مې ترې وغوښته چې دې سره په لنډ وخت کې کلی له پولیسانو ډک شو. دا چې موږ ډېر دردیدلي وو، مور، پلار ټولو په شکایت پیل وکړ، او ما خو ورته په چغو، چغو وژړل، پوليسان چې زموږ له بې وسۍ او پر موږ ظلم نه خبر شول، نو زموږ تربوران یې له ځانه سره بوتل او بندیان یې کړل.

نوریې ویل چې د پولیسو مشر چې زلمی هلک و، څو واره په همدې پلمه زموږ کور ته راغی او له موږه یې پوښتنې کولې، چې هر ځل یې زه هم له ځانه سره کېنولم، دا چې پولیسو موږ سره مرسته کړې وه، ما یې ځان پوروی گنلو او په چای راوړلو به مې یې هرکلی کولو، نوریې ویل چې د پولیسو مشر، په خپل راتگ او بار، بارزنگونو سره غوښتل چې ما سره نژدې شي! چې همداسې هم وشول.

نیمه شپه به یې راته رنگ وهلو او ما له دې وېرې چې بیا به مو ورته اړتیا پیدا شي تر ناوخته پورې ورسره خبرې کولې، پولس غوښتل چې په خبرو کې له چوکاټ نه پښه واړو، خو ما به یې مخه

نيوله، پولس په هر ځل خبرو کې غوښتنه کوله چې ښار کې ورسره چکرووهم، يا هم رستوران ته د تللو به يې راته ويل چې زما ځواب به تل منفي و.

ما غوښتل چې له پولس سره خپلې اړيکې راوغاړم، اما هغه راته اخطار راکړو چې، پلار مور او ان ما هم بنديانولي شي، چې دې خبرې سره مې غوښتي زېږه شول، د پولس اخطارنو دې ته اړه کړم چې يوه ورځ يې د فتر يانې حوزې ته ورشم، شرط مو يواځې ليدل و، خو هغه را سره چل وکړ، هغه راسره دوکه وکړه.

همدا چې د پوليس شعبې ته ورپورته شوم، زما د هرکلي لپاره يې د خوړلو او څکلو ډېر تياري نيولې و، پولس راته يو ښکلی تيلفون هم راډالۍ کړ، پولس مې خوا کې ناست و او هر څه به يې په خوله را کول، له خو شېبو وروسته مې په سترگو تياره راغله، بيا نو په ځان نه يم پوی شوې.

يو مهال د ځان په درد له ځايه را پورته شوم، دا نو داسې حالت و چې د (گوتې) په شان برېښم او پولس په خپل مبایل رانه عکسونه اخلي، تر خوا يې يو بل کس هم ولاړ و چې د پوخ عمر خاوند و، که څه هم چې سخته وېرېدلې وم، خو ژر، ژر مې ځان را جوړه کړه او روانه شوم، ح زړه کې مې ډېرې خبرې وې خو ژبې مې کار نه کاو، ستونی مې بند و، پولس له مټ نه را ونيولم او د خپل مبایل عکسونه يې راته ښکاره کړل او راته يې وويل چې که دا خبره رسوا کړم يا هم خبره يې ونه منم، نو زما ټول عکسونه او فلمونه به په خلکو کې خواره کړي.

دا چې په څه ډول خپل کور ته ورسېدم او څه مې وکړل په ياد مې نه دي، له دې پېښې وروسته که پولس هر څومره زنگونه ووېل خو ما قسم کړی و چې هيڅ کله به ورسره مخ نه شم او هيڅ کله به ورسره خبرې نه کوم.

نور يې ويل چې په دې دروان کې شاوخوا يوه مياشت تېره شوه، فکر مې وکړ چې هغې بلا نه بېغمه شوم، خونن سهار په خواږه خوب وېده وم چې د پلار په درنو، درنو لغتو او کنځلو راويځه شوم، کور کې مو ټول او تر ښکارېدل، پلار مې له وېښتو نيولې وم او د انگرې مينځ ته يې را کشکولم، کور مو له ترونو او د تره له زامنو ډک و، د ټولو په لاسونو کې زما برېښه عکسونه وو، د عکسونو

په لیدم سره مې پښې سستې شوې، دې وخت کې مې په سرباندې د یوه دروند گوزار احساس وکړ
او سترگې مې پټې شوې.

اوس چې په خود شوم، نو خونه کې یې لاس او پښې تړلې اچولې وم، یم، ورپې راپسې بند کړی
دی او هېڅوک نه راپرېدي، انگرې کې مې د مور او خويندو ژړاوې اورم، چې ښیرې کوي.
خو ځله مې مور او پلار خواته راغلل او د پښې په اړه یې رانه پوښتنې کولې، خو ما سره د هغوی د
پوښتنو هیڅ ځواب نه و.

نور یې ویل کله به چې هغوی ما نه پوښتنې کولې او ما یې ځواب نه ورکاو نو بیا به یې زما په وهلو
او ټکولو پیل وکړ، خوزه لکه بې روحه جسد ورته پرته وم، په درد نه پوهېدم او نه مې اوبښکې
راتلې، زبون مې وهل شوی و، لکه بت د یواله ته مې ډډه وهلې وه.

پای کې ټولو فیصله وکړه چې زما سزا یوازې او یوازې مرګ دی، زما فیصله هم همدا ده، نه غواړم
چې ژوندی پاتې شم، مرګ د ځان لپاره تر هرڅه غوره ګڼم، مرګ د ډېرو انسانانو لپاره غوره وي او
د پټېدو جامه یې وي.

نور یې ویل، نه پوهېږم چې څنګه مې په خونه کې ستا د لنډو کیسو کتاب ته پام شو، دا چې
لاسونه مې شاته تړل شوي وو په ډېرې سختۍ مې تړل شوي لاسونه مخې ته راواړول او کتاب مې
راواخیست، زه خپل مبایل تل په خپل (ټیټر...) کې ږدم چې دې ته د هیچا هم پام نه دی شوی، بیا مې
په بیرته تاته زنگ وواکه!

نور یې نور څه هم ویل، چې ناڅاپه مې د دروازې د خلاصېدو غږ واورېده، پسې مې د ښځو چغې
واورېدې چې ویل یې مه یې وژنئ! که ما هرڅومره چغې ووهلې خواړیکه مې پرې شوې وه!

کابل ۲۰۱۲ د سپتمبر ۱۴

بادشاهي

نيکمرغه هغه دی چې د نورو له ژونده نه عبرت واخلي

حضرت محمد (ص)

د کتاب مینوال وايي چې هر کتاب په یو ځل لوستو ارزې، نو زه هم هر کتاب یو ځل له نظره تېروم، همدا چې خونې ته دننه شوم، د خونې په غولي کې یوه مجله پرته وه، زړه نازړه مې پانې یې را واپولې، ځکه تازه سفر نه راغلی وم او د ستړیا احساس مې کاو، یوه لنډه شان کیسه مې پیدا کړه، کیسه ډېر عجیبه وه، چې څومره مې لوستله لا پسې په زړه پورې کېده، نو څو چې چای تیارېده په لوستو مې پیل وکړ.

د یوه هېواد ولس دومره سپڅلی و چې که به یې د خپل هېواد پاچاهه ښېراوې وکړې، نو هماغسې به کېدل او که به یې دعا کوله هم قبلیده، هر کله به چې پاچا ظلم او ناروا پیل کړه، نو دغه ولس به په ښېروا پیل وکړ او پاچا به یا په مرگ او یا په ژوند ورک شو.

یو مهال یو هوښیار او چالاکه انسان د پاچاهۍ تابیې ونيوله، ځکه چې دغه چالاکه انسان له ډېرې پخوا زمانې په دغه ولس د پاچاهۍ خوبونه لیدل او خپل ټول تدبیرونه یې هم په کار اچولی وو، د خدای کره دي، یوه ورځ همدغه چالاکه انسان خپلې موخې ته ورسېده، ځان یې د پاچاهۍ پر تخت ولیده، سخت خوشاله ښکارېده. دغه چالاکه پاچا یوه ورځ په خپل هېواد کې اعلان وکړ چې، هر کس، غټ او ورکې، ښځه او نردي یوه، یوه د چرگې هگۍ راوړي او په میدان کې دې کېدې، ناخبره او خوش باوره ولس همداسې وکړل، هر کس په خپل، خپل واړه د چرگې هگۍ په ټاکلي ځای کې اېښودې، کله چې ټولو کسانو هگۍ راوړې، نو څو شپې وروسته پاچا امر وکړ چې، هر کس دې خپله، خپله هگۍ بېرته واخلي، دا چې هگیو کې فرق نه کېده نو دهرچالاس ته چې کومه هگۍ راتله خپلوله یې، پاچا هغه سپېڅلی ولس په حرامو عادت کړل چې بیا یې ښیرا او دعا کوم اثر نه کاو او پاچا د مرگ تر ورځې بادشا پاتې شو.

کله مې چې دغه کیسه پای ته ورسوله، نو د کیسې محتوا راته اشنا بنکاره شوه، افغانانو به چې چاته وپتېيله نو یا په مرگ او یا په ژوند یی ورکاوه! خواوس...

۰۲-۰۷-۲۰۱۱

د شپې نهه بجې، مینه راډیو، ننگرهار

عزم او بری

فولکلوريکه کيسه

عزم د بري لمړی شرط دی

يوه زوړ بزگر له خپلې کورنۍ سره تريوې اونۍ لاندې ناست و، چې ناڅاپه يوه غټه مرغۍ راغله او ونه کې کېناسته.

زاړه بزگر چې مرغۍ وليده نو سم له لاسه يې خپلې ښځې ته وويل چې ژر اور بل کړه او ديگ ورباندې کېده! ځوی ته يې وويل چې لرگي راټول کړه او په خپله يې لينده تياره کړه چې مرغۍ وويلي، مرغی چې دا ترتيبات وليدل د ځان خلاصون يې مشکل وليده، نو سپين ږيري بزگر ته يې غږ کړ:

!ای ښکاري! ایا غواړې چې زما په لږه غوښه ځان د نن لپاره موږ کړې او که غواړې چې تل موږ اوسې؟

زاړه سړي لينده ښکته کړه او ځواب يې ورکړ:

- غواړم تل موږ اوسم!

مرغۍ وويل ډېره ښه ده، د ونې بيخ راوسپړه هلته يوه خزانه ده! وايې خله او ټول عمر موږ اوسه!

پلار، مور او ځوی دريواره د بيخ په راسپړلو اخته شول، بالاخره تروني لاندې يې يوه ستره خزانه پيدا کړه، دريواره ډېر خوشاله شول او کله چې کلي ته راغلل او دا کيسه يې کليوالو ته وکړه، نو د زاړه سړي يو گاونډي چې دا کيسه واورېده، خپلې کورنۍ سره سبا سهار وختي له کوره ووت چې خپلې طالعي وازمويې.

کله یې چې په ونه کې مرغۍ ولیده، نو سم دستي یې ښځې ته وویل چې دیگ تیاره کړه، خوزپې
ښځې ورته وویل چې لمړۍ مرغۍ ووله او زامنو ته یې چې وویل لرګي راټول کړي دوی هم ځواب
ورکړه چې لمړۍ مرغۍ ووله بیا به نور ترتیبات سره نیسو !

مرغۍ چې د کورنۍ اتفاق او هیله د سر په سترګو ولیدله نوز په یې کړه او والوته.

بلا

توره شپه کې هر سړی ډارېږي،

خو څوک يې وايي څوک يې نه وايي

(پښتو متل)

کله چې د کابل پر سر، د جنگونو له وېرې نه کلي ته کډه شولو، که څه هم چې د کلي ژوند څه بل ډول ښکارېده، خو د ښار له ژوند نه ډېر خوندورو.

شودې، مستې، پوله پتي، بزگري هرڅه کې راته خوند ښکارېده، اصلي خبره دا وه چې موږ په ښار کې يو ډول نادېده لوی شوي وو، په کلي کې مو ښه ډېره ځمکه، باغونه او ډېرې درلودې، خو په کابل کې به کړايي کورونو پسې مو جوړه، جوړه بوټونه شلول، لمړی خو نه پيدا کېده، که پيدا به شو، نو شل شرطونه به يې اېښودل، هم به مو پسې ورکولې او هم به موزارۍ ورته کولې، په کلي کې هرڅه پرېمانه وو. خو موږ نابنده وو.

زموږ په شان ډېرو کورنيو له جنگونو نه کډه کړې وه، له کابل نه يو کوچېدلی ځوان يوه ورځ په شرمبو کې ډوډۍ چوکه کړه، چې ډېر وخت به خلکو ورته دا پېښه يادوله او خندل به يې.

خو د (بلا) کيسه بيا ډېره په زړه پورې وه، يو وخت داسې هم راغی چې زموږ يو کليوال چې هغوی هم له کابل نه راکډه شوي وو، په خپله يوه جريب ځکه کې پاليز (هندواني) وکړلې، پاليز د هغوی و، خو پخېدو ته يې موږ ورځې شمارلې.

څه موده وروسته زموږ په ملگرو کې چا وويل چې پاليز رنگ وهلی دی، بس موږ هم پلان جوړ کړه چې نيمه شپه ورځو او ښې ډېرې هندواني به شکوو، په ټاکلي وخت ټول ملگري راټول شولو يو کس مو په پاليز ته غلا ته ولېږه او نورو لارڅارله، خو کتل مو چې پاليز کې غبرگ کټونه ايښي دي، چې له دې سره مو پلان شنډ شو.

څو ورځې وروسته نيمه شپه کلي کې د خلکو چغې او شور پورته شو، په بېړه له کور نه ووتم گورم چې په کلي کې منډې رامنډې دي، چې لږ وړاندې لارم زموږ کليوال يانې د پاليز خاوند سخت وارخطا دی او په لاس کې يې بېلچه ده، منډې وهي، بلې خاونه غبرځي او وايي چې:

- هله ټوپک راوړئ.

بل وايي

- پام چې ډزې ونه کړئ! گڼې ټول کلی به ورباندې تبا کړئ.

حیران وم چې څه خبره ده؟ د پالیز له خاوند نه مې پوښتنه وکړه چې څه خبره ده؟
هغه چې پېڅې یې بدو هلي وې او وارخطا ښکارېده د شهادات په گوته یې اشاره وکړه
- ږوند یې؟ هغې بلا ته وگوره! نژدې یې خوړلي وو.

دې خبره سره مې اندامونه زیره شول، گورم چې غټ غبرک شي چې څلور پښې، غټ سر، اوږده
لکۍ لري، د پالیز تر څنگ ولا دی، کرا، کرا خلک ډېرېدل، چا به ویل چې سپي ورپسې خوشې
کړئ! چا به ویل چې په ماشینې یې وولئ، چا به څه او چا به څه ویل.

خو پای کې مشرانو وویل، چې ټول خلک دې خپلو کورنو یا جومات ته لاړ شي، کله چې خلک
کورونو یا جومات کې پټ شول، نو یو کس به لاتین په لاس بام ته وړپوته شي چې بلا سمه ښکاري
شي او دوه کسان به یې په یو ځای وولي، داسې نه چې بچ شي او نورو خلکو ته زیان واړوي، د
مشرانو خبره ومنل شوه. ټول په وېرې د کلي جومات ته ننوتلو، وراو کړکی. مو په ځان پسې بندې
کړې او ټول کړکیو ته غونډ شولو.

دوه کسان له ماشینو سره د بلا مخامخا یوه بام ته وړپورته شول، چې همدې ځای نه یې وویلي، د
پالیز د خاوند کور چې بلا ته نژدې و، له ورپرې خپل کور ته نه شو تللی او نه د کور خلک د باندې
راوتلی شول، بلا څر د کور ورپې ورته خلاص کړه او دی په یوه منډه کور ته وردننه شو او وره ته
تمبې واچول شوې، شپبه ورورسته مو کتل چې د پالیز خاوند له لاتین سره بام ته وړپورته شو،
همدا چې لاتین یې بلا خواته ورځولنه کړ، ټول حیران دریان شول، چې ناڅاپه د خدا غږونه پورته
شول، گورو چې کټ په دوو پښو ودرول شوی دی، یو سرتې یې بالښت اېښی دی چې سم دم د بلا
سرتري جوړ شوی او روجایي د کټ بل سرتې د بلا لکۍ جوړه شوې وه، د پالیز خاوند په خدا،
خدا وویل:

- کټ په خپله ما دلته کېښود چې پالیز کې ویده شم، زه چې کورته اوبو پسې لاړم، بیرته چې راغلم
کټ نه بلا جوړه شوې وه.

29.03.2010. کابل، کارته نو خپله جونگره

جوړه مارغان

مصنوعي پنبه د اصلي او

د پلار بڼه د مور ځای نه شي نيولی

ناروېزي متل

پوره دوه مياشتې وروسته، پوهنتون نه، خپل کور ته راغلم، همدا چې د پرې ته ورسېدم، گورم چې ابا مې وارخطا، د ونې شاخوا تاوېږي او پورته گوري، ما وې چې کوم ماشوم ونې ته ختلی دی او دی ورته په قهر دی، خو په ونه کې ماشوم نه ښکارېده، سمیه کې یوازې د چنچنو، ترنم اورېدل کېده، لږه شېبه ورته څېروم، چې د ابا مې راته پام شو، حالت یې بدل کړ او د ستړي مشي په اراده اشاره را وکړه، مخ ته یې ورغلم او لاسونه مې ورته ښکل کړل، ابا مې وارخطا ښکارېده، لاسونه یې ترپخوا ډېر رپېدل، پوښتنه مې ترې وکړه، خو لکه چې نه یې غوښتل راته څه ووايي، غلي یې پورته ونې ته وکتل او سر یې د خواشینۍ په شکل ښی او چپ لور ته وخورا. بیا مې ترې پوښتنه وکړه، ابا مې عجیبه کیسه راته وکړه، ډېره عجیبه!

ابا مې زما په اوږه لاس کېښود، په خپل کونځی وچلي یې گوتې راتینګې کړې، پسې په کټ کې وغځېده، کېدای شي چې غاړه یې ستړې شوې وه، په شونډو یې مسکا او هېښتیا له ورايه ښکارېده، په کراره یې وویل.

- کله چې د پسرلي وړېم وژمی پسې واخېست او د د پرې وخت راغی، نو ما هم دلته چې اوس زه او ته ناست یو، کټ واچاو، ډېر وخت پاس نه شم کتلی، اوس خو بوډایم کنه!

ابا مې چې کټ کې ملاست و او زه یې څنګ ته په ژۍ ناست وم، کله ماته او کله یې پورته ونې ته کتل چې یو ببر خاښ کې یوه ځاله هم ښکارېده چې واښه ترې ځوړند و، ابا مې پام ځانته واړو.

- ځویه! په هاغې ځاله کې یوه جوړه ډېرې ښکلې مرغۍ اوسېږي، ډېر ښکلي غږونه خدای پاک ورکړي وو، ډېره مینه یې له یو بل سره درلوده، څه موده وروسته یې هګۍ هم واچولې او هغه ورځ

هم راغله چې د کټ څنگ ته مې د مرغۍ مړې بچۍ پروت و، چې پام مې شو، نو د مرغیو بچي له هگيو نه راوتې وو.

مور او پلار يې تر پخوا ډېرې الوتنې کولې او خپلو بچو ته يې غله دانه را وړله.

ابا مې غلې شو، بيا يې ونې ته وکتل او په خواشینی يې وويل

- څو موده وروسته بڼه مرغۍ له خپلې جوړې سره را نه غله، فکر کوم چې چا وېشتې وه، څو ورځې مارغه په يوازې ځان بچو ته دانه را وړه، بله ورځ مې چې ورته پام شو، نو يوه بله مرغۍ هم ورسره راغله او د ځالې شاوخوا يې شور پيل کړ.

د ابا له دې خبرو سره پوی شوم چې د مارغانو بچي لکه چې کوم مار خوړلي، خوزما فکر درواغ وخت، ابا مې چې پاس کتل وويل.

- لږ وروسته مې چې کتل، نوې چنچنې له ځالې نه د بچو په راغورځولو پيل وکړ او په ډېر لنډ وخت کې ځاله تشه شوه.

لغمان، د بسرام کلي، خپله جونگره

چنده

هغه قاضي چې د يوې خوا وينا واورې

نو هيڅ يې هم نه دي اورېدلي

انگلسي متل

له ډېرې مودې وروسته مې د پلار جان او مور جانې د مزار ليدو ته د کلي په لور روان شوم، له هماغه پيل نه چې روان شوم، ځان راته يو ډول مظلوم او بې کسه ښکارېده، خو کله، کله به مې ځان ته ډاډ ورکاوه چې اوس زه خپله پلار يم، د کورنۍ مشر يم، خود پلار او مور ځای هېڅوک نه شي ډکولی.

همدا چې د کلي هدېرې ته ورسېدم هغه وخت مې رايا د شو چې د پلار جنازه مې د گڼو ولسونو، دوستانو او خپلوانو په بدرکه همدغې هدېرې کې خاورو ته وسپارله، خو چې پام مې شو دا بله پېښه وه، د گڼې گونې په ليدو سخت ووېرېدم، چې زموږ په کلي بيا څه ټکه رالوېدلې؟

مخکې لارم او د يو پخواني کليوال ملگري ترڅنگ غلی کېناستم، په لنډه شېبه کې پوی شوم چې منصور په زندان کې وفات شوی دی، د منصور کيسه څه عجيبه شان راووته اندېښنه مې لا پسې ډېره شوه چې دغه بې وسه کليوال چې هيڅ کله يې چاته ضرر نه ورسولی، ولې اعدام شو؟

کليوالو، ويل چې منصور ټول عمر د خلکو مزدوري کړې ده، خو خپل ماشومان يې لکه گل ساتل، خوښ او خوشاله ژوند يې درلود، کله به ايران او کله پاکستان ته د مزدورۍ لپاره تللو، خو هيڅ کله يې چاته لاس نه و اوږد کړی او هيڅ کله يې بنيادم ته زيان نه رساو.

له ځان سره په ژور فکر کې شوم چې دومره ښه انسان نو ولې زندان ته ولاړ او ولې هلته اعدام شو؟

خو لږ وروسته چې له کيسې خبر شوم، مبايل مې له ډاگې وواهه!

کلیوالو ویل چې منصور څه موده مخکې خپله مېرمن په ماشینې ووېشته او مړه یې کړه، منصور ویل چې مېرمنې یې مایل کې له نا اشنا کس سره خبرې کړي، حال دا چې مېرمنه یې ساده کلیواله او د شپږو بجو موروه چې د مایل په کارونې هم نه پوهېده، کومه ورځ نا پېژانده نمبر یې ددې لپاره اوکې کړی و چې، فکریې کاو خاوند یې دی، نو هغه کس چې کله د ښځې غږ اورېدلی و، بیا یې بار، بار زنگونه وهل، منصور په قهر شوی و چې گواکې مېرمنې یې یارانه شروع کړې ده، نو ځکه یې ووېشته. کلیوالو ویل چې منصور بیا ایران ته وتښتېده او انټرپول پولیسو ایران نه افغانستان ته راوسته او دلته یې شل کاله بند باندې محکوم کړ، چې دی هم د یو کال بند له تېرولو وروسته د ناڅاپي ناروغۍ له امله مړ شو.

یوه کلیوال جوړه قبرونو ته لاس ونيو ویې ویل:

- هاااغه یې ماشومان دي!

پسې له ځایه پورته شو

- را ځئ! چې (چنده) ورته ټوله کړو.

لغمان ولایت د بگرام کلی

2012/ 03/ 07

خوشالي

د نورو خلکو له اوښکوڅخه ډکې سترگې

په خوشالي بدلول ستره خوشالي ده

(بودا)

د ژوند هره شېبه راته سترې کوونکې وه، نه کار خوند راکاواو نه کور، هيڅ ځای راته خوشالوونکى نه و، د ښه او خوشاله ژوند ډېرې هڅې مې کولې خو خوښي رانه مروړه وه، زما خواته سهوه کې هم نه راتله.

نن سهار هم د نورو ورځو په څېر په مات زړه د دفتر پر لور روان شوم، کله چې تم ځای ته ورسېدم نو پوى شوم چې د دفتر موټر هم رانه تللى دى، ځکه چې زه ناوخته راغلى وم، بې له ځنډه ښاري ټکسي کې کېناستم، همدا چې موټر ته پورته شوم، د تل په څېر مې راډيو ته پام شو، راډيو کې په فلکلوريکو کيسو خبرې کېدې، دا چې زه د راډيو سخت اورېدونکى او مينه وال يم نو د چا خبره ورته غوږ، غوږ شوم.

خدای مې دې غاړه نه بندوى نطق د فرانسې او که کوم بل ملک به و، يوې پخوانۍ کيسې ته اشاره وکړه چې د خوشالۍ په هکله وه، د کيسې سوژه مې خوښه شوه او لا پسې غوږ شوم، يو نيم ځای کې به د موټرو انانو بې ځايه هارندونو زما فکري تمرکز والوځاو، او يو نيم ځاي کې به د ناستو سپرليو بې ځايه خبرو او بحثونو.

کيسه ډېره په زړه پورې وه او خپل ټول پامې کيسې ته کړ، نطق کيسه داسې پيل کړه.

- پخوا زمانو کې د فرانسې د پاچا نازولى ځوى په داسې رنځ اخته شوى و چې، د دنيا ټول طبيبان يې له رغولو عاجز پاتې وو. پای کې پاچا د نړۍ نامتو طبيبان او نجوميان راوغوښتل چې د ځوى

د ښه کېدا لپاره يې د حل لار ولټوي، نجوميان په دې سلا شول چې که چېرې دغه ناروغ ته د نړۍ د خوشاله انسان جامې واغوستل شي نو، ډېر ژر به روغ شي.

پاچا همدا سې وکړل او د نړۍ هر گوټ ته يې خپل سپاهيان ولېږل چې د نړۍ د خوشاله انسان جامې که په هر قيمت وي رايې وړي، سپاهيان هر کلي او هره سيمه له نظره تېره کړه، خو داسې څوک يې پيدا نه کړ چې تر ټولو انسانانو دې خوشاله اوسي.

سپاهيانو خپله هڅه پای ته نه رسولې، يوه ډله سپاهيان د يوه کلي تر څنگ لټه کوله چې ناڅاپه يې د يوه زلمي غږ يې تر غوږونو شو، چې د زړه له تله يې سندره زمزمه کوله او په غږ کې يې خوښي هر چا حس کولی شوای. سپاهيان په يوه منډه د غږ خاوند په لټه شول او هر سپاهي بېرته کوله چې د غږ خاوند پيدا کړي، سپاهيان د غږ په خاوند پسې يوه ښه تېر ورسېدل، گوري چې يو زلمي ناست دی او ترنم کوي، د سپاهيانو مشر ورغږ کړ، زلمي خپل سر راپورته کړ، سپاهيانو چې کله د زلمي خوشاله څېره وليده لا پسې باوري شول، يوه سپاهي چې تر ټول يې بېرته ډېره وه، ورمونده کړه چې کميس ترې واخلي، همدا چې زلمي ته وړاندې شو، گوري چې زلمي بربنډ دی، خو تر هر چا خوښ و.

د کيسې په اوږدو مې په زړه کې د خوشالۍ احساس وکړ، خپل ژوند راته ډېر سوکاله او ارامه ښکاره شو، زړه کې مې شکر وېست، او په ډېره مينه د دفتر په لور مې قدمونه گړندي کړل.

مينه راډيو، جلال اباد

2011/07/08

د مینې اشارې

مینې هغه بلا او مصیبت دی چې

هر څوک یې غوښتونکی دی

افلاطون

راځو کي مې دنده واخېسته، ډېر ورته خوشاله وم، زړه مې غوښتل چې هر څوک مې وپېژني،
هر څوک مې غږ واورې او خوښ مې کړي؛ که ناروغ شم یا خپرونه کې برخه وانه خلم نو پوښتنه مې
وکړي، هره شېبه راته زنگونه راشي او د ډېرو اړیکو خاوند ښکاره شم...

عجیبه وه، زما خوب سم تعبیر شو، په ډېر کم وخت کې مې د خلکو زړونو کې ځای پیدا کړ، زما له
اورېدونکو سره مینه وه، ځکه خو هر چا زیاته مینه راکوله، خود سلگۍ اړیکې داسې راسره
ټینګې شوې، چې ما به یې په زنگ خوښي محسوسوله او هغې به هم له زنگ وهلوڼه خوند
اخیسته، چې ځانګړې مینه یې له اړیکو نیولو او فرمایشي سندرو سره وه، هغې به تل رومانتيکې
او مستې سندري غوښتې، خو زما خپرونې ته له ټیلفون کولو سره د هغې مینه ددې له امله هم
زیاته وه، چې کله به ما شخصي ټیلفون نه هم په خپرونه کې راسره اخیسته، فرمایش به یې ورکاوه
او د خوښې سندره به یې بې نوبته هم نشرېده.

د سلگۍ د خوښې سندري مې ځکه ورته بار، بار نشرولې چې ما هم خپل ځان پکې لیده، ما به تر
پایه ټکي په ټکي اورېدې او د ځان په طرف اشارې به مې پکې ایجادولې او لټولې، داسې لکه
سلگۍ چې، کله رانه مینه غواړي، کله گیلې کوي، کله شوخي کوي، کله زما له بې وفایۍ نه
وېرېږي.

له ځان سره به مسکې شوم، فکر به مې وکړ چې سلگۍ له زړه نه راسره مینه لري.

هغې به خپله مينه بنودله، مسجونه يې رالېږل، تردې چې زه پوره باوري شى وم، چې سلگۍ راسره مينه لري؛ ما د هغې په هره تليفوني مكالمه او د سندري په هر فرمايش كې د محبت هغه ټولې اشارې چې حس كولې او لټولې هم ليدې.

خو يو مهال مې يوې عجيبې خبرې ته پام شو او سخت ټكان مې وخوړ، هغه دا چې سلگۍ دا ټولې اشارې زما په واسطه بل چاته لېږلې، يانې زه يې فقد د يوې وسيلې په توگه استعمالولم. له ځانه سره سخت خجالت ته شوم، ځان راته ماشوم ښكاره شو، سلگۍ يواځې سلگۍ را پرېښودې او په خندا د خپل زړه په لاره لاړه.

جلال اباد مينه راډيو

ډالر

هغه چې زرنه لري، ځان خولري

فرانکلین

بس د تقدیر خبره ده، ټول عمر مو د ښار په شراو شور کې ژوند تېر کړ، خو هغه د چا خبره بخت مې
ان د اوو غرونو شاته له یوې کلیوالي، دیندارې او پښتنې پیغلې سره وتړل شو.

مخکې له دې چې د خسر په درگا پښه کېدم نویو لږ شرطونه یې رښاندې کېښودل، چې لمونځ به
کوم، ږیره به پرېدم، خوله یا هم پټکۍ به پسره وم، پرته د دروازي له ټکولو باید کور ته یې دننه نه
شم او داسې نور ډېر شرطونه وو چې له دې خبرو سره مې په پوره مانا وپېژندل.

خو ما له دې خبرو سره هیڅ کومه ستونزه نه درلوده، ځکه تازه د طالبانو واکمني تېره شوې وه،
تقریباً په شرایطو برابر وم.

دا چې له ماشومتوبه دوستانو کره تګ راتګ کې چندانې باتور نه وم، نو له کوژدې پرته چې په
ساده شکل مو ترسره کړې وه، بیا نه وم تللی.

مور مې هر وخت ټینګار کاو چې یو ځل مې د خسر په پوښتنه له نژدې وګرم او کور ته یې لاړ شم، خو
زما زړه نه غوښتل، ځکه پوهېدم چې هغه کور کې نه شم څرېدلی، نوڅه ته په ګرم، ګرم وروړوان یم؟
اما داسې هم نه شوای کېدای څنګه چې ما غوښتل.

هغه ورځ ډېر ژر راغله چې د خسر د کور لار مې لږ لوله، ما ښام، ما ښام ورسېدم، له ډوډۍ خوړلو
ورورسته د خسر له پوښتنو سره مخ شوم،

- عمل لري؟

څه کار کوي او څومره درس دې ویلی دی؟ او...

ما به درواغ او رښتيا سره يوځای کول او پوښتنې به مې بې ځوابه نه پرېښودې، هسې خو خلک وايي چې دوه روپي پور، ځوی په بازار لوی که.

د ماسخوتن لمونځونه مو وکړل او خسر سره په يوه خونه کې د خوب په تمه مو سرونه کېښودل.

لامې يو اړخ خوب هم نه و کړی چې ناڅاپه، په لوړ غږ د (الله اکبر) او (بسم الله الرحمن الرحيم) نارې شروع شوې، سخت ووېرېدم، پسې د ښځو غږ پورته شو چې شکرونه يې ويستل، خود باندې وتلو جرات مې ونه کړ. کله مې چې د ماشومانو غږونه او خنداوې واورېدې نو په بېرته پاڅېدم، فکر مې وکړ چې گواکې لمر راپورته شوی او زه لا ویده پاتې شوی يم، خود وره له چولې مې چې دباندې وکتل توره شپه وه. په همدې سوچ کې ناست وم چې د خسر د ټوخي غږ مې رانژدې شو، درنگ شپېبه کې د اوبو لوتې سره په خونه راننوت.

له لمانځه وروسته سم دستي چاي تيار شو، غټ او واړه خونې ته راغلل، خو چاي يوازې زما او زما د خسر لپاره و، ماشومان او ښځې وړاندې ناست وو، خود پروڼ ماښام په پرته ټوله کورنۍ بدله ښکارېده، فکر مې وکړ چې شايد زما لپاره خوشاله وي، خو چې سترگو لاندې مې کتل، اشارې هم کېدې، زړه کې مې شک پيدا شو، کله مې ځان ته کتل او کله مې ډوډۍ خوړلو ته پام کاو، چې دې وخت کې يوه (غوټه) زما د خسر په مخ کې کېښودل شو، خسر مې پرته له مقدمې وويل.

- ځويه! دغه (پنډ) کې څو ډالره دي، يو کاروبار به يې شروع کړې، زه سپينېږی يم او زامن خومې وينې چې ماشومان دی، پردی مزدوری نه به خلاص شي! هم به کاروشي او هم به پيسې خوندي وي.

ددې خبرو په اورېدو حيران ځکه شوم چې، دا کليوال خلک او دومره ډېرې پيسې؟ هغه هم ډالر؟ که رښتيا ووايم، زړه کې سخت خوشاله وم چې داسې شتمنې کورنۍ سره مې مخه شوه، که په دوی وورېږې نو په ما خو به وڅاڅي، له واره مې په پلان جوړولو فکر کول پيل کړل، چې خسر مې پنډ کی راکش که.

- ځويه! يو ځل به يې حساب کې! زه خو ولاکه ددغو پيسو په حساب پوهېږم.

زما چې دوه سترگې د پیسو په پند نښتې وې او د ډالرو (څنور) عکس له ورايه سترگه کونه را وهل،
پند مې ځان ته راکش کړ او د (گل سيب) د شمال غوټو په خلاصول مې پیل وکړه، همدا چې پند
خلاص شو، ناڅاپي مې له خولې (اهه) ووت! ځکه چې هغه څنور جورج واشنگټن نه، د بشر حقونو
ريسه سیماتمر او د حامد کرزي د موقتې دورې د کابينې عکسونه يا (بروشرونه) وو چې د شپې
لخوا الوتکو د عامه پوهاوي لپاره شپنډلي وو.

خوزه تر دې دمه ځان ته دا ډورکوم، که هغه ټول ډالر هم وای، نو اوس به راسره یو سنت هم نه وای
پاتې، خو دهغې کلیوالي، ساده او سپیڅلې کورنۍ اخلاص او مهرباني اوس هم راسره شته.

آرش ننگیال-د مینه راډیو

2012/ 03/ 20

زنداني

ازادي تر بادشاهيه هم تېرى که

چې د بل تر سيوري لاندې شي زندان شي

(سترخوشال خان خټک)

وايي، حضرت يوسف (ع) ويلي چې زندان د انسان د اصلاح او په بدو باندې د پښېماني ځای
ځايگي دی، خو په افغانستان کې بيا زندانونه داسې نه دي، ددې هېواد زندانونه ان سم او په لاره
خلک هم جرم، قتل او مخالفت ته اړ باسي...

منصور لا اتلس کلنۍ ته نه ورسېدلی چې د بشر د حقونو مدافعینو غراب او زولنې کړو، منصور په یوې مظاهرې کې نیول شوی و، منصور د خپلو دوو همزولو ملګرو وژنه غندله او نړیوال ځواکونه یې یرغلګر او د بېګنا خلکو قاتلین بللي وو.

هغه یې د ترهګر په نوم دوه کاله زنداني کړ، ځکه په هغه یې دا منلې وه چې ګواکې له مخالفینو سره لاس لري، هغه ویل چې دا هرڅه یې د وهلو او ډول، ډول سزاګانو په زور منلي دي.

زموږ د کلي کور په ځوانانو کې منصور په نیکو او ښو اخلاقو شهرت درلوده او پینځه وخته لمونځ په جمعه او دین داري ورته میراثي خبره وه.

د کورنۍ په ډېرو منډو او هڅو، کله چې له دوو کلونو بند وروسته راخوشې شو، بیا نو هغه منصور ته و چې موږ لیدلی و، زړه یې له عقدې او کرکې ډک و او دایې ارمان و چې یوه ورځ د دولت او بهرنیو ځواکونو پر وړاندې توپک را پورته کړي او مخامخ ورسره وجنگېږي، هغه خپل ضد پوره کړ!

نن د منصور د ازادۍ لسمه او شهادت لمرۍ ورځ ده، هغه له بهرنیو ځواکونو سره په مخامخ جګړه کې په ګوگل سوری شوی دی.

جنازې ته راغلو ټولو خلکو ویل:

-منصور خو په زندان کې طالب شو !!!

کابل کارته نو- 01/ 10/ 2012

ښکلا

د ښځې ښکلا باید ، د هغې د بدن پر تناسب پرتله نه کړای شي

پکار ده چې د هغې اغېزې ته پاملرنه وشي.

(مادام دولامبر)

ټوله پوهنځۍ کې یې د ښایست نغاړې غږېدې ، هېڅ مثال یې نه و ، گڼې زموږ د پوهنتون ځوانان یې شاهدان دي او دروغ د ایمان ضرر دی.

زموږ یوه استاد به ویل چې د وجود او اندام تناسب ته ښکلا وایي او ځینو به ویل چې نه ، ښکلا د هر چا په سترگو کې وي.

برېښنا د هر چا له نظره ښکلې وه ، په لمړي ځل لیدو به یې هر ځوان لیونی کړی و ، خو خدای داسې اخلاق ورکړي و چې په دوهم ځل لیدو به یې د زړه ټولې بدۍ هېر شوې او ځان ته به خجالته شو.

یوه ورځ په ناڅاپي توګه خبر شو چې برېښنا نامزاده شوې او شاوو یې په امریکا کې اوسېږي.

څوک خوشاله شول او څوک پرې خفه شول ، بس د هر چا نظر توپیر لري ، دا چې برېښنا زموږ ټولګي کې وه او ټولو ته منلې او اخلاقي جنۍ معرفي شوې وه ، درنګ شېبه کې مو د هغې د کوژدې په شیرینۍ کې ښایسته محفل جوړ کړ او مبارکۍ مو ورکړې.

دې مودې کې زموږ رخصتي هم راغله ، ټول خپلو کورنو ته ولاړو او د اوږدې مودې خدای په امانې مو وکړه او هغه ورځ مې هم په یاد ده چې بېرته د پوهنتون تلو ته وارخطا وو ، شاید ژوند همدا سې په بیرته او په منډه وي ، خود ځوانۍ شېبې لا کړندۍ وي.

کله چې له رخصتۍ راغلو او ټولګیوالو سره مور و غږ وکړ ، نو برېښنا کې راته لوی بدلون ښکاره شو ، ان چې حیران شوم ، هغه ټپه رایاده شوه

که په ښایست مې خفه کېږي

نور به د ځمکې خوب کومه چې ژېړه شمه

فقد همداسې وه.

چې پام مې شو نو نجونو ته هم اندېښنه پيدا شوې وه، ټولې ترې چاپېره شوې او دا ولې؟ دا ولې؟
شروع شول.

دې سره برېښنا لکه خپلو نژدې دوستانو ته چې ډک زړه تشوي، په داسې چغو يې ژړا پيل کړه چې
مور ټول يې وارخطا کړو، نجونو خو ښه شېبه ورسره اوښکې تويې کړې.

نور مې چې زړه راتنگ شو او بې علت خفگان راته بې عقلي ښکاره شوه په قهر مې ترې پوښتنه
وکړه:

- اخير څه شوي؟ مړی نشته او وير يې شته؟؟

دې سره ټولگي کې خاموشي خوره شوه، د برېښنا ژړا په سلگو بدله شوه او دومره يې ووي:

- نامزاد مې امريکې نه راغی، زه يې خوښه نه کړم، مخکې له واده يې طلاق راکړ.

دې خبرې سره هرې خوانه غږونه پورته شول

- دا څه وايي؟

- اوو هو؟

- دا ولې؟

خوددې پوښتنو ځواب هچا سره نه و.

له هغې ورځې وروسته، رانه ښکلا ورکه شوې ده، هرچاته د شک په نظر گورم، د بدرنگۍ او
ښکلا توپير راته گران شوی دی! ښکلا يانې څه؟؟؟

مينه راډيو- ۲۰۱۲ کال د جون ۲۹

گاديوان

اميرچي ظلم کاروي، اوربل په ټول دياروي

پښتومتل

له ډېر مودې وروسته مې د گادۍ (بگۍ) شرنگا واورېده، گادۍ لکه ناوې په قير سرک روانه وه، د رنگارنگو ټوټو او ځنډيو نه ډکه وه، ماشومتوب يې رايا د کړ! چې په خامه سرک به کږه وږه روانه وه! لکه زانگو ټالونه به يې وهل، له لنډې شپې وروسته به پکې خوب وړی وم.

زما خواکې ناست سردار اکا چې زموږ د کلي مشهور ټوکمار دی، پرې غږ وکړ:

- قومندانه!! خو گاديوانان دي؟

له دې سره ناستو ملگرو، وخنډل د (خو گاديوانان دي؟) خبرې راز له دوی سره و، خو زه گاديوان او قومندان ته سوچ وړی وم، نور مې چې وار نه کېده! سردار اکا نه مې د گاديوان په هکله پوښتنه وکړه، هغه عجيبه کيسه را واوروله.

سرور اکا ويل چې گاديوان د وسلوالو په دوران کې د رښتياوو قومندان تېر شوی دی. هغه ويل چې ډېر زبردسته قومندان و چې خلک يې له تش نوم نه رپېدل، سرور اکا ويل چې قومندان چې شل کاله قومندانۍ کړې ده او د قدرت په وخت کې يې پوره څلور ودونه د ټوپک د شپېلۍ په زور کړي او دوه ويشت زامن لري چې اوس خپل پدري کسب، گاديواني کوي، نو هر ځل چې گورو گادۍ ته نوی کس ناست وي.

سرور اکا چې له خدا شين و او هرې خبرې سره به يې يو ډول تمثيل هم کاوه، وويل:

- قومندان په خپله خپل زامن سم نه پيژني نو موږ به يې څه وپېژنو! ځکه ورته وايو چې خو گاديوانان دي؟

3/4/2012 لغمان ولايت - د بسرام کلی

ملايک غوندي انسان

د غله او شتمن ترمنځ دومره توپير دی چې

غل يې له شتمن نه غلا کوي او شتمن يې له غريبو نه

په اوسنۍ نړۍ هرڅه په پيسو پورې تړلي دي، ان خدا هم په پيسو پورې تړلې ده، هغه کسان چې ژوند يې جوړ وي او جيب يې ډک وي، تر غريبو او نادارو خلکو ډېر خاندې، دا خبره ما ته په اثبات رسېدلې ده.

مدیر صیب گل خان سره چې کله مخ شوی یم، نو خوله به یې له خدا ډکه وه، داسې نه ده چې گواکې مدیر صیب کوم لوی تجارت دی یا هم وزیر او د پاللمان وکیل دی.

نه !

هغه د پوهنې وزارت کې یو عادي مدیر دی، خو گټه وټه یې له (الکوزی تجارت) نه کمه نه ده، هره ورځ مې چې ترې پوښتنه کړې

-مدیر صیب! نن دې کومه (ولجه) په گوتو درغلې او کنه؟

مدیر صیب به، په خدا وویل:

-هو ! دېرش، خلو پښت، شین غوړي (زرگوني) مې جیب ته کړي دي !

خو نن مې چې مدیر صیب ولیده، هغه پخوانۍ شوخي او خدا مې پکې ونه لیده، نو ترې پوښتنه مې وکړه

-مدیر صیب! څنگه غلی یې؟

مدیر صیب په خواشینۍ راته وویل چې ریس یې بدل شوی دی او سم ملایک غوندي انسان دی ،
یوه روپیۍ رشوت نه خوري !

ما هم له مدیر صیب سره خپله خواشینۍ شریکه کړه او د حل لار په لټولو مې ورسره خبرې پیل
کړې ، مدیر صیب راته په ډېر اطمینان وویل چې د اندېښنې خبره نه ده ، ځکه په لنډ وخت کې به یې
د ځان ملگری کړی .

لا اونی نه وه تېره شوې چې یو ځل بیا د مدیر صیب خواته ورغلم ، همدا چې مدیر صیب له لرې
ولیدم نو له ځایه راپورته شو او په خندا یې وویل:

-سړی مې بلد که ! ژغ مې پرې کېښود ! خو لږې روپیۍ نه اخلي !

کابل کارته نو

26/ 09/ 2012

نوی کور

عاقلا نولره خورنگه حکمت دی

لیونیو یو د عقل حکمت نه زده

(ستر خوشال خان بابا)

رښتیا چې عزت او ذلت د الله له لوري وي، هاد چا خبره که په منډه وای، نو سپی به پاچا و.

زه د کورنۍ تر ټولو کوچنۍ ځوی یم، اوس مو ژوند مخ په ښه کېدو روان دی، ځکه چې ورور نه مې د کاروبار خاوندان شول، درس او سبق مو ووېلې او د بې وسۍ ډېرې شپې ورځې مو هم نرغوندي شاته واچولې.

څه موده وړاندې بسهودو ولسوالۍ کې خپل نوي جوړ شوي کور ته لاړو، دا چې ډېر کلونه مو د ښار په شور کې ژوند کړی و، نوي کور کې ژوند کول راته خوندور ښکارېده، روانې اوبه، ونې غنې او سمسورتیا، هر څه ته په تعجب کې وم او د خوشالي الوتنې مې کولې.

بوډا پلار به مې مازدیګر سطل واخیست او پټونه به یې تازه ترګاري راوړه، موږ به چمن کې ناست و او ماشومانو به پکې غېږې وېستې، لکه د کلونو بندیان چې ازاد شي.

یوه ورځ مازدیګر مهال د بهسودو سپند خواته په مزه، مزه روان وم او خپل چپټر مې لوسته، چې غږ را باندې وشو.

- حاجي صیب زو! وه د حاجي صیب زویه!

چې ومې کتل، گورم چې غمخور دی! غمخور یو وخت زموږ ګاونډی پاتې شوی دی او دغه تخلص پرې ملګرو، ورتپلی و.

غمخورد ډېرې غیر حاضری له امله ښونځی پرېښود ، گنې ما سره به اوس د حقوقو پوهنځي کې و.

ستري مه شي مو سره وکړه ، خود غمخور سلوک تر پخوا ډېر بدل ښکارېده.

ست مې ورته وکړه ، هغه هم پوی شو چې زموږ کور د لته راغلی دی ، د کور مبارکي يې راکړه او شاوخوا سیمه يې له نظره تېره کړه ، ښیرن پکول يې له سره پورته کړ او ارامه يې وویل:

-باداره ! ته چې دلته ام (سگرتیان) نه وهې ! خدای به وهلی يې !

نوره يې ملا کړه او بې له خدای په امانۍ نه روان شو.

ننگرهار بهسود - د سروري صیب دوی کور

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library